



CONGREGATION
SHOMREI EMUNAH

THE BEGINNING, END & SANCTITY OF LIFE

PART II

ABORTION & THE STATUS OF POTENTIAL LIFE

MOTZEI SHABBOS PARSILAS TETZAVEH
12 ADAR 5766
MARCH 11, 2006

*SPONSORED BY GOLDA SHIRA AARON AND DR. CHARLES STEINBERG
IN MEMORY OF DR. LEON STEINBERG Z"l*

Selected Secondary Source Bibliography

- J. David Bleich, *Contemporary Halachic Problems*, I (New Jersey, 1977): pp. 325-371.
David Feldman, *Birth Control in Jewish Law*, 3rd edition (New York, 1995): pp. 251-294, 338-347.
Basil Herring, *Jewish Ethics and Halakha For Our Time*, I (New York, 1984): pp. 25-46.
Fred Rosner, *Modern Medicine and Jewish Ethics* (New Jersey, 1991): pp. 133-144.
Avraham Steinberg, "Induced Abortion in Jewish Law," *Journal of Halacha and Contemporary Society* I (Spring 1981): pp. 29-52.

Rabbi Avi Shafran, "Pro-choice Judasim" (www.jewishworldreview.com 11/5/03)

... For her part, and continuing her group's ill-considered foray into Jewish legal decisionship, Hadassah president June Walker pronounced that the bill "undermines Jewish values" since "the preservation of a woman's health is the standard in determining when an abortion is permissible." She grievously misleads. To be sure, the Talmudic sources are clear that the life of a pregnancy-endangered Jewish mother takes precedence over that of her unborn child when there is no way to preserve both lives. And, while the matter is not free from controversy, there are rabbinic opinions that allow abortion when the pregnancy seriously jeopardizes the mother's health. But those narrow exceptions do not translate into some unlimited mother's "right to make her own reproductive choices," the upshot of *Roe v. Wade*, which Hadassah enthusiastically endorses.

שמות (פרק כא)

(כב) וכי ינצו אנשים ונגפו אשה הדה ויצאו ילדיה ולא יהיה אסון ענוש יענש כאשר ישית עליו בעל האשה ונתן בפללים: (כג) ואם אסון יהיה ונתתה נפש תחת נפש:

משנה (אהלות פ"ז מ"ו)

האשה שהיא מקשה לילד מחתכין את הולד במעיה ומוציאין אותו אברים אברים מפני שחייה קודמין לחייו, יצא רובו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש:

גמ' ערכין (ז-ז:)

מתני'. האשה שיצאה ליהרג - אין ממתניין לה עד שתלד. האשה שישבה על המשבר - ממתניין לה עד שתלד. האשה שנהרגה - נהנין בשערה. בהמה שנהרגה - אסורה בהנאה.

ישבה על המשבר וכו'. מ"ט? כיון דעקר, גופא אחרינא הוא. אמר רב יהודה אמר שמואל: האשה היוצאה ליהרג, מכין אותה כנגד בית הריון כדי שימות הוולד תחילה, כדי שלא תבא לידי ניוול. א"ר נחמן אמר שמואל: האשה שישבה על המשבר ומתה בשבת, מביאין סכין ומקרעים את כריסה ומוציאין את הוולד. פשיטא, מאי עביד? מחתך בבשר הוא! אמר רבה: לא נצרכה, להביא סכין דרך רשות הרבים.

גמ' סנהדרין (עב:)

אמר רב הונא: קטן הרודף ניתן להצילו בנפשו. קסבר: רודף אינו צריך התראה, לא שנא גדול ולא שנא קטן. איתביה רב חסדא לרב הונא: יצא ראשו - אין נוגעין בו, לפי שאין דוחין נפש מפני נפש. ואמאי? רודף הוא! - שאני התם, דמשמיה קא רדפי לה.

רש"י (שם ד"ה יצא ראשו)

באשה המקשה לילד ומסוכנת, וקתני רישא: החיה פושטת ידה וחותכתו ומוציאתו לאברים, דכל זמן שלא יצא לאויר העולם לאו נפש הוא וניתן להורגו ולהציל את אמו, אבל יצא ראשו - אין נוגעים בו להורגו, דהוה ליה כילוד ואין דוחין נפש מפני נפש,

גמ' סנהדרין (פד):

ואיצטריך למכתב מכה איש + שמות כ"א+ ואיצטריך למכתב כל מכה נפש + במדבר ל"ה+, דאי כתב רחמנא מכה איש ומת הוה אמינא: איש דבר מצוה - אין, קטן - לא. כתב רחמנא כל מכה נפש. ואי כתב רחמנא כל מכה נפש הוה אמינא, אפילו נפלים, אפילו בן שמונה, צריכי.

תוספות (חולין דף לג.)

ואע"ג דבן נח נהרג על העוברים כדאמר התם (סנה' נח ע"ב) וישראל אינו נהרג נהי דפטור מ"מ לא שרי

רמב"ם (רוצה ושמירת הנפש א"ט)

הרי זו מצות לא תעשה שלא לחוס על נפש הרודף. לפיכך הורו חכמים שהעובר שהיא מקשה לילד מותר לחתוך העובר במיעיה בין בסס בין ביד מפני שהוא כרודף אחריה להורגה, ואם משהוציא ראשו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש וזהו טבעו של עולם.

הגרא"י אונטרמן זצ"ל (קו' נועם ח"ו, תשכ"ג)

א) וסמך דפילתא סמכוטו לו לרפ"ח כי לבה"ג גם לפני ארבעים יום מחליין שבת אף דהוה כפיא בעלמא נראה לי לומר כן. כי בפסוק אנו דנים גם על מה שעתיד להיות בלי פעולה נוספת לשי דרכו של עולם. אף שקריח אינו בנפול כמציאות. ולכן מכון שקיימת חוקה. דרום נשים ולד מעליא ילדן הרי העובר שבמעי האשה מתחלת מציאותו נחשב כבר כגורם שאסור לטעו בהיציאתו. וסמך דפילתא קו. והנו רואים איתו כאילו יש לו חיות עצמית.

א) מצינו פלוגתא דרבנן. בה"ג וירמב"ג עם דין סק"ג שזוהי שנת שייך גם גבי עובר ויכי שהסנהרה הוא רק להעובר ולא לאם. ענין זה מסורש (כתורה האדם) שער הסנהרה. והוא בר"ע ויר"ן סוף ט"ק יורב"ם. דעה בה"ג היא דמחליין שבת גם על סמך העובר והרמב"ם מביא דאינו דס"ל שאין מחליין על העובר ומסתייג ב"י (בה"ג) מחליין אפילו בנפול עובר מחות גארבעים יום (מובא גם בקרבן נתנאל עם זאת י"ג-נבספר הפלג שאלה) פ' נראשית ופ' ברכה. מוכיח כי גם בעל השאלות ס"ל לבה"ג שעל סמך עובר מחליין (ולא משליג בן לפני מי יום לאחד מי יום).

ב) ולפי מה שהעלינו כי בהריגת עובר יש איסור של אכזריות דרצויה. יתברר לנו דין חרש כי זה נכלל בדין פשימות דמים לגבי יודג ואל יעבור כשאנשים אותו על כן.

ונראה דהרי פשוט מצד הכרא שאסור מן התורה להרגו. ואף שאין חייבין מיתה על העובר מ"מ ענין מאבירייתו של רצויה אם מכאחים את חי העובר. וזוהיה מוה מצינו בפיא מהלי רצוח ושפי' הלימ. כי גם היכי שהאם מקשה לילד ואין להצילה. אלא בהריגת העובר מותר לעשות כן מפני שאנו נוזף עיי"ש. וכבר האריכו האחרונים בענין זה וסיפלתו גם אני בספרנו במק"א. בכל אופן רואים מזה שבלי פסוק רחוק היה אסור להרוג את העובר אפילו אם ע"ז גורמים הצלה וצולה שיש בו סכנה. כי לא נרע זה מאכזריות דרצויה. שאינם נרדחים מפני

ושאלה זו היחה פסס אקסואליה בימי האקופציה הגרמנית בפולין ולימא במלחמת העולם הראשונה. קרו מקרים בקרב הפקידים חקצנינים הגרמנים שישיבו בעירות יהודיות שאור מהם קיים יחסים אינטימיים עם בתורה יהודיה וסאשר גילתה לו שהיא בהריון מטנו דרשה שיקבל על עצמו אחריות על התוצאות תבע מטנה שתמנה לרופא לשם כיצוד הפלה ככדי להסיר מה. הם סנו לרופא יהודי שבצידה ע"ם לבצע את והמלה. ואף שהבחורה לא רצתה בבן הכריחה להסכים. אמנם הרופא סירב פסווי שיה אסור לפי דתי (וגם לפי חק המרינה. הדבר נחשב לעזן פלילי) ואו אים עליו הקצין באקדח שבידו: (בי. הרגישו עצמם בשליטים מוחלטים גם על חי התלשבים). הרופא גיקס לרדחה את התחלטה בענין ליום אחד ובינתיים פנה לרכ נשאלה והרב התלבט קשות בבצעה החמורה של אכזריות רספסיר ולא יכול להתלוס.

ולכן בענין שלמינו בודאי שאסור לעשות הפלה כשביל חשש שמא תמנע מחלת האדם בלה. מסני שאין להתיר איסור שהוא מעין רצויה מטני חששות. יתר על כן נראה לענין אפילו שאפילו במקרה שידוע בכירוד (מה שלא שכיח כלל וכלל) כי הולד יהא מגוה כחמו או בנפשו ג"כ אסור להפילו. כמו שאסור להרוג בעל מום. אלא שבשוכר אין חייבין עליו מיתה ממעוט דקרא דחייב מבה איש. כדאיתא בסנהדרין פ"ד ע"ב. ומהו ממעטין נפלים. אבל איסור חמור יש בה מאבירייתו דרצויה.

אלא דלענין יורג ואל יעבור נראה לענין שאינו נכלל. משום דעל אכזריות של ג' העבירות אינו חייב למסור נפשו עד שיהי ע"ו לאו ספורוס בתורה וכן נראין דברי ר"כ"א לביד ס"י קניו סימא והפוסק להלכה. כי כל איסור

ודבר ברור הוא שכשנולד ולד מום בטור אין שום היתר כלל וכלל למנוע בו אפילו ע"י גרמא ואין הדעת סובלת מין היתר כזה שלמנוע את החשש שמא יצא הולד מום יפיתתו לגמרי. כל עצם המחשבה הזאת נראית לי כנוודה את השקפת תורה על חי אנוש. שגם בנזעים קשים אסור לקחתם מפני איה ניימק שרוא אלא רק כשיש שם קדוש שם שמים. או ספק נפש של האם ולא לטווח צורך אתר בעולם.

אכן השקפה זו לרוב על ברבים באלה מתוך אספקלריא של החת"ד כאפילו עובר אשר הוא עכשיו בבחינת מ"מ בעלמא רק עומד להתגלות נפש יהיה נחשב אצלנו כבר עכשיו כדבר חי שאסור לגנוע בו. היא השקפת התורה הקדושה שניתנה לישראל ואין הדינים של בני נח הלכים אחריה. וכשם שאצלנו יש מצוה

הנה בדבד הריגת עובר במעי אמו בישראל מפורש בתוס' סנהדרין דף נ"ט ע"א ד"ה ליכא דאסור בפשיטות באיסור רציחה משום דליכא מידעם דלישראל שרי ולעכו"ם אסור . . . אלא הוא משום דסברי התוס' דאיסור הריגת עוברין לישראל הוא נמי מדין רציחה אך לא נאמר איסור זה לישראל כשהוא להציל את האם שא"כ הקשו שפיד דמאחר דבעכו"ם אסור להרוג העובר אף להציל איך הוא מותר לישראל, והוצרכו לתרץ דמשום שהוא מצוה לישראל ליכא האי כללא . . . וברמב"ם פ"א מהלכות רוצח ה"ט מפורש עוד יותר דהריגת עובר הוא רציחה ממש, שהרי כתב טעם על מה שבמקשה לילד מותר לחתוך העובר שבמעיה כדי להציל את האם מפני שהוא כרודף אחריה להורגה והוא מהדין דחייבה תורה לכל ישראל להציל הנרדף אפילו בנפשו של רודף אפילו כשהרודף הוא קטן ואף כשרודף באונס, הרי דסובר דאף שפטור הוא עכ"פ לענין האיסור כרציחה ממש שלכן היה אסור להורגו אלא מחיוב הצלה אף בנפש הרודף. וכדכתב הרמב"ם אחר שכתב חיוב הצלה זו והלאו שלא לחוס על נפש הרודף, לפיכך הורו חכמים שהעובר שהיא מקשה לילד מותר לחתוך העובר, ובודאי בדיוק גדול כתב זה הרמב"ם למינקט שני פעמים דהוא דוקא מחמת שהעובר הוא בדין רודף, במה שנקט לפיכך שבכל מקום שאיתא לשון לפיכך ברמב"ם הוא בדיוק גדול שמדקדקין בזה כל רבותינו מפרשי הרמב"ם, ואח"כ נקט לאסוקי בפירוש מפני שהוא כרודף אחריה להורגה, שודאי הוא רק בשביל זה סובר הרמב"ם מה שמותר להורגו . . . ומה שקשה על הרמב"ם דאם נחשב העובר בדין רודף היה לן להתיר גם ביצא ראשו . . . היא ככל קושיות שלא אפשר אף לגדולים לתרץ שלא מבטלין דברי הרמב"ם בשביל שמוקשה להם לאלו הגאונים שאינם במדרגה לחלוק על הרמב"ם ויודעין שהרמב"ם ידע לתרץ ולא יסתרו דבריו . . . ולתרץ קושיא חמורה זו עיינן מה שתירץ מרן דדורות האחרונים שלפנינו הגאון ר' חיים הלוי זצ"ל . . . ולכן לדינא בין לתוס' בין להרמב"ם ואף לרש"י איכא איסור רציחה מלא תרצח גם על עובר ורק שפטור ההורג ממיתה, ואסור להורגו אף לפ"נ =לפקוח נפש= דכל אינשי ורק להצלת אמו שלא תמות בלידתו הוא ההיתר ולא בשביל שום צורך דהאם שזה אסור בפשיטות. ומטעם זה הוריתי שאף שהרופאים אומרים שיש חשש שמא תמות האם כשלא יהרגו את העובר, אף שלענין חלול שבת וכל האיסורין היו מחללין והיו עוברין במדת חשש שאמרו דהא גם בשביל ספק קטן וס"ס =ספק ספיקא= מחללין, מ"מ להרוג את העובר יהיה אסור עד שתהיה האומדנא להרופאים גדולה קרוב לודאי שתמות האם דמאחר דהוא מצד שנחשב רודף צריך שיהיה כעין ודאי שהוא רודף, וגם פשוט שאין חלוק לפ"ז בין הולדות דאף הולדות שלפי דעת הרופאים הם כאלו שלא יחיו שנים רבות כהא דנולדים איזה ילדים במחלה הנקראת תי – סקס אפילו כשנודע ע"י הבדיקות בעובר שנתחדש עתה שהולד יהיה ולד כזה אסור כיון דלהאם ליכא סכנה ואינו רודף אין להתיר אפילו שהצער יהיה גדול מאד וגם יחלו האם והאב מזה. ומטעם זה אמרתי להרופאים שומרי תורה שלא יעשו בדיקה זו כי לא יהיה תועלת מזה כי יהיו אסורים להפיל את העובר ויגרמו רק צער להאב ולהאם וגם יארע שילכו אצל רופא נכדי ואינו שומר תורה להפילו ונמצא שיעברו על לפ"ע . . .

שו"ת חוות יאיר (סי' לא)

ועל דבר שאלתך אשת איש שהרהר לזנונים ואחר המעשה נתחרטה ונתנה קולה בבכי גם יום גם לילה אל תתני פוגת בת עינה רק הורידה כנחל דמעיה והטיחה ראשה בכותל עד כי זוב דמה מראשה והגידה לבעלה וגם בקשה מחכם שיסדרו לה תשובה וככל אשר יושת עליי תעשה. רק כאשר חששה שנתעברה ממנו באשר מאז שנעשה המעשה פסק וסתה אשר היה לה תמידין כסדרן בהיותה תחת בעלה כמה שנים הלכה אל חכם ושאלה לו אם רשאית לגמוע דבר מאבקת רוכל לשלשל זרע המקולל אשר בקרבה ובקשת דעתי בזה.

ואחשבה כי עיקר שאלתך כללית אם יש עון איבוד נפש בזה אחר שנתעברה לקלקל העובר ולהמיתו ולהפילו, ובזה היה אפשר לחלק כמה חילוקים אם כבר עברו ארבעים יום דמקמי הכי מיא בעלמא ננהו כמבואר בפ' המפלת ובפ"ק דכריתות, או אם כבר עברו על הריונה ג' חדשים שהוא זמן הכרת העובר וזמן הבחנה או אם

הרגישה בבטנה תנועת העובר המאוחר קצת אחד ג' חדשים... ומ"מ מקמי דעקר נראה דלכ"ע מותר וראיה מהא דאד"י אמר שמואל פ"ק דעירוכין שם האשה שיצאה ליהרג מכין אותה נגד בית הריונה כדי שימות הולד תחילה שלא תבא לידי ניוול (רק דיש לדחות ולומר דשם לא נקרא ממתית נפש שהדי עכ"פ סופו למות ולחיי שעה דעובר לכ"ע לא חיישנין) ולכן ג"כ אין ממתנין לה וכו' משום דלא מקרי נפש כלל ולכן מקשה הש"ס פשיט' יע"ש. ואין להקשות מהא דפשיטא לן דמחללין שבת בשביל סכנת עובר במעי אמו וגם מפני סכנת העובר מאכילין האם ביה"כ אע"פ דלא נזכר ברברי הפוסקים בפירוש מ"מ ודאי הפי הוא רק שם י"ל הטעם לא מצד העובר רק שכל סכנת העובר הוי סכנת אמו מאחד שאין לו תנועה לצאת כנודע. מש"כ מפני סכנת העובר לבד ודאי לא היינו מחללין שבת ולא היינו מאכילין אמו דודאי אם מותר להרגו א"א לומר לחלל עליו שבת... האמנם בפ"ב דחולין ל"ג כתבו התוס' בפשיטות וז"ל על מי איכא מידי וכו' ואע"ג דבן נח נהרג על העוברין וישראל אינו נהרג נהי דפטור מ"מ לא שרי וע"ע סנהדרין נ"ט ע"א בתוס'... דודאי אסור לכתחילה דלא עדיף מנחמים באלים שוחטי הילדים והפליגו באיסור הוצאת ש"ז לבטלה והטעם משום שראוי להיות נוצר מכל טיפה זרע קודשו... ובפ"ק דיבמות י"ב דע"ב כתבו התוס' דגם לנשים יש איסור השחתת זרע...

שורת שאילת יעבץ (א:מג)

ששאלת אם יש איסור לקלקל עובר בבטן אמו שזינתה. בין פנויה בין א"א = אשת איש. תשובה בס' חות יאיר מצאתי שנשאל הרב בעל הס' על אשת איש הרה לזנונים.

ואני הצעיר אומר לענ"ד חילוק גדול יש ברבר... אמנם נדון השואל בא"א שזנתה שאלה הגונה היא. וקדוב בעיני להתירה אם הייתי כדאי. כי נ"ל שיש מקום להקל כיון שניאפה זאת ודס בידיה. מעתה בת קטלא היא מדין תורה. אף שאין דמה מסוד בידינו להורגה. מכל מקום חייבת מיתה בדין שמים. מאחר שעשתה במזיד ביודעת שחטאה בזדון... ואילו היה דינה מסוד בידינו. היינו ממיתים אותה ואת פרי בטנה. דדמי ממש להאי דערבין דאין ממתנין לה. ועדיף מינה, דהתם אפי' בוולד כשר מיירי. והכא הוולד נוצר באיסור, שעליו נגמר דינה למיתה. פשיטא דאין חוששין לו, ונהרג על ידי אמו. על כן היה נ"ל פשוט שאין איסור גם כן בהשחתתו. אע"פ שאימא קיימת... ובמה שהתעסק הרב ז"ל בתשו' הנז' להראות פנים לאיסור. ללמדו מעון הוצאת ש"ז = שכבת זרע = לבטלה... וגם בעובר כשר ה' צד להקל לצורך גדול. כל כמה דלא עקר. אפי' אינו משום פקוח נפש אמו. אלא להציל לה מרעתו. שגורם לה כאב גדול וצ"ע... שעכ"פ יש איסור לכתחלה בהשחתתו מפשטא דתלמודא אף שאינו חייב על העוברין... וכן להשחית זרע שנקלט במעי אשה אע"פ שעדיין לא נתעברה ממנו. ודאי אסור שלא לצורך, כדמוכח מדלא שרי לשמש במוך. אלא לג' נשים דווקא. ואיברא לצורך אף להוציא זרע לבטלה להשחיתו על הארץ שרי... ש"מ דאיסור חמור זה הותר מכללו אצל צורך מצוה... חוץ מנדרון השאלה בא"א שקלקלה הגדתי היום דעתי הקלה שמותר, ואולי קרוב לשכר מצוה דלא כמ"ש הרב בעל תשו' הנ"ל.

שורת מהרי"ט (א:צט)

שאלה וששאלתם אם מותר להתעסק עם גויה א' להתעבר או שתפיל אם יש בדבר איסור מחמת איבוד נפשות שהן גוים.

וזכרני שראיתי להרשב"א ז"ל בתשובה שהעיד על הרמב"ן ז"ל שנתעסק עם גויה אחת שתתעבר בשכר ולהתעסק עמה שתפיל פרי בטנה איבוד נפשות אין כאן דאפילו בישראל נפלים לאו נפש הוא וממון הוא דחייב רחמנא דמי וולדות לבעל דכתיב כאשר ישית עליו בעל האשה ובריש הנחנקין אמרינן ואצטריך למכתב מכה איש ומת ואצטריך למכתב כל מכה נפש... אלמא נפלים אפי' נפש כל דהוא לא מקרי, ובסוף פרק קמא דערבין תנן האשה שהיא יוצאה ליהרג אין ממתנין לה עד שתלד... משמע דמחמת איבוד נפשות אין נרנוד כלל

שורת מהרי"ט (א:צו)

ובפ"ב דחולין... וכתב שם התוספות נהי דפטור על הנפלי אבל לא שרי וכו' דהא דאסור מדין חבלה הוא

שו"ת משפטי עוזיאל (כרך ד - חו"מ סימן מו)

בדיק לן מר בשאלה שעמדה לפניו, אשה שהיתה סובלת במחשש שבאזניה ואחר שהתעבדה חלתה במחלה מסוכנת והדופאים אמרו לה שאם לא תפיל עובדה על ידי סמים מיוחדים לכך תתחרש לגמדי בשתי אזניה, ובהיותה היא ובעלה יראי ה' ושומרי מצוותיו, שואלים לדעת אם מותר להם לקיים מצות הדופאים להפיל עובדה על ידי סמים כדי להציל עצמה מחרשות גמורה כל ימיה . . .

שנינו במתניתין: תינוק בן יומו הורגו חייב. ומפרש בגמ' דכתיב, ויאיש כי יכה כל נפש, מכל מקום . . . מכאן משמע דעובר אינו בכלל נפש, כלומר שאין בו אפילו נפש כל דהוא ואינו דומה לגוסס . . . על כל פנים הדבר ברור שלא התירו להרוג העוברים אלא כשיש צורך בדבר ואפילו אם הוא צריך קלוש כגון דמנוולה האם, אבל שלא לצורך ודאי שאסור משום השחתה ומניעת אפשרות החיים לנפש מישראל. וכן כתבו התוס': דישאל אסורין במיתת העוברים משום דליכא מידי דלכני נח אסור ולישראל מותר . . . שאסור להורגם מדין משחית ומחבל. . . אולם ברור מאד שאין הדברים הללו אמורים אלא במתכוון להרוג את העובר, אבל כל שהוא מתכוון לצורך האם אעפ"י שהוא צריך קלוש כגון למנוע ספק נוולה אחרי מותה מותר, וכמ"ש אשה שיוצאה ליהרג אין ממתניין לה עד שתלד ומכין אותה נגד בית ההריון כדי שימות הולד תחלה (עדכין ז') . . . מכאן נלמוד לשאלה דנדון דידן שעובר זה לפי דברי הרופאים יגרם חרשות לאמו לכל ימיה ואין לך נוול יותר גדול מזה שהיא פוגמת את כל החיים ועושה אותה עלובה כל ימיה ומתנוולדת בעיני בעלה. לכן נראה לע"ד להתיר הפלת עובדה על ידי רופאים מומחים ומובהקים שיבטיחו למפרע הצלת סכנת מיתת האם במדה היותר אפשרית.

שו"ת ציץ אליעזר (יג:קב)

הפסקת הריון בגלל המחלה הנקראת תייסקס כאשר מאבחנים את המחלה בעובר כעבור שלשה חדשים מההריון.

תשובה. ב"ה. כ"ט לחו' כסלו תשל"ה. ירושלים עיה"ק תובכ"א. למכובדי פרופ' ד"ר מ. מאיר נ"י המנהל הכללי של ביה"ח שערי צדק בירושלים שלום רב.

(א) והנה אחרי העיון בדבר בכובד ראש בכל צדדי הנתונים שבבעיה האמורה, נלפענ"ד על יסוד הבידורים הנרחבים שכתבתי בדבר הפסקת הריון בספרי שו"ת צ"א חלק ט' סי' נ"א שער ג' על שלשת פרקיו הארוכים. כי שבמקרה המיוחד הזה אשר תוצאות כה חמורות בכנפיו עם המשכת ההריון והלידה, אפשר להתיר הפסקת הריון עד שבעה חדשים, ובאופן שבביצוע הפסקת ההריון לא יהא כרוך בשום סכנה לאם. משבעה חדשים והלאה הדבר כבר יותר חמור . . . מכיון שבמלאות ז' חדשים בא כבר הולד בהרבה מקדים לידי גמרו. ואסביר בזה את דעתי זאת בקצרה . . . ברור ופשוט הדבר בהלכה, דישאל אינו נהג על העוברין, ומלבד דעה יחידית סובדים הפוסקים שאיסור מיהא ישנו, אבל דעת הרבה מהפוסקים שהאיסור אינו אלא מדרבנן, או הוא רק משום גדר בנינו של עולם, אבל מחמת איבוד נפשות אין נדנדוד כלל, ומשום כך מתיר בשו"ת מהרי"ט ח"ט סי' צ"ז - צ"ט לסדר בישראלית הפלת ולד בכל היכא שהדבר נחוץ משום דפואת אמו . . . ובכזאת, ויותר מזאת, צידד להתיר בהדיא בשו"ת שאילת יעב"ץ ח"א סי' מ"ג . . . אפילו כשליכא בכאן שאלת פקו"נ של האם, והמדובר רק כדי להצילה מכאב גדול שיש לה בגללו, ושכלל יש להקל בזה לצורך גדול . . . וא"כ הגע בעצמך האם יש צורך, צער וכאב, יותר גדול מזה של נידוננו, אשר יגרם לאם בהולד לה יצור כזה, שכולו אומר יסורים ומכאובים ומיתתו בטוח במשך מספר שנים, ועיני ההורים רואות וכלות באין לאל ידם להושיעו? (וברוד שלא משנה ולא מפחית כלום באם הילוד הזה ילקח למוסד מיוחד ולא יתנו גישה להורים עד מותו). ומתוסף לזה פיתולי היסורים והמכאובים של היילוד בעצמו של"ע כל מוס בו. ולכן אם יש להתיר עפ"י ההלכה הפסקת הריון בגלל צורך גדול ובגלל כאבים ויסורים, נראה שזהו המקרה הקלאסי ביותר שיש להתיר. ולא משנה באיזה צורה מתבטאים הכאבים והיסורים, גופיים, או נפשיים. ויסורים וכאבים נפשיים המה במדה מרובה הרבה יותר גדולים ויותר מכאיבים מיסורים גופיים, ונתן עול ברזל על צוארך מפרש הירושלמי בפ"ד דשבת ה"ג דזה הרעיון. ובפרט בכאלה שלפנינו, שבהרבה פעמים מביאים בתוצאותיהם לידי התקפות גופניות חמורות, מרוב הצער והיגון,

כהתקף לב, מרה, כליות, שגעון וכדומה. ומי ככבו' היודע ומבין זאת...

(ג) ובזה להדגיש ולציין דבדיוננו בזה אין קשר, ואין לקשר, לאי כן מחללין בגללו של העובר את השבת או לא. דשמה בשבת הגדר בזה אחרינא, דשם הגדר הוא מפני שעיי"כ שיצילוהו ישמור שבתות הרבה

שו"ת אגרות משה (ח"מ ב:ס"ו סט)

כתבתי כל זה לענין הפרצה הגדולה בעולם שהמלכיות דהרבה מדינות התירו להרוג עוברים ובתוכם גם ראשי המדינה במדינת ישראל וכבר נהרגו עוברים לאין מספר שבזה"ז הא עוד יש צורך לעשות סיג לתורה, וכ"ש שלא לעשות קולות באיסור רציחה החמור ביותר, שלכן נשתוממתי בראותי תשובה מחכם אחד בא"י הנכתב למנהל ביה"ח שערי צדק ונדפס בחוברת אסיא י"ג המתיר הולדות שע"י בחינות הרופאים כשהוא עובר יותר מג"ח = מג' חדשים = שהעובר הוא במחלת תיי - סקס להפילו, ומצד זה הקדים שעצם הדיגת העוברים הוא להרבה פוסקים רק מדרבנן ואף אם הוא מדאורייתא הוא רק משום גדר בנינו של עולם אבל מחמת איבוד נפשות אין נדנד כלל... שלכן מסיק להתיר בתיי - סקס להפיל עד שבעה חדשים, ולא מובן זמן זה שלא מצינו כלל. וברור ופשוט כדכתבתי הלכה הברורה ע"פ רבותינו הראשונים המפרשים והפוסקים ממש שאסור בדין רציחה ממש כל עובר בין כשר בין ממזר בין סתם עוברים ובין הידועים לחולי תיי - סקס שכולן אסורין מדינא ממש, ואין לטעות ולסמוך על תשובת חכם זה ושרי ליה מריה בזה הכו"ח לכבוד התורה ודין האמת.